श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा - अक्टूबर - 2019

कक्षा - शास्त्री(SEM-5)(New)	**प्रश्नपत्रम् – 6**	गुणाः –70
विषयः – नव्यव्याकरणम्	**कोड –C.C.3.5.10**	समयः- 3 तः 6 पर्यन्तम्
दिनाङ्कः –15/10/2019	सन्दर्भग्रन्थः – महाभाष्यम्	

प्र. क्र.	**प्रथमान्वितिः (Unit 1)**	गुणाः
प्रश्न १	**निम्नलिखितेषु द्वयोः सोदाहरणं व्याख्या कार्या।**	१०
१	अकारस्य विवृतोपदेशेन किं प्रयोजनमिति भाष्योक्तदिशा व्याख्येयम्।	
२	तत्रानुवृत्तिनिर्देशे सवर्णाग्रहणमनण्त्वात् भाष्योक्तदिशा व्याख्येयम्।	
३	युगपच्च देशपृथक्त्वदर्शनात् भाष्योक्तदिशा व्याख्येयम्।	
प्रश्न २	**निम्नलिखितयोः एकस्य व्याख्या कार्या।**	१०
१	लृकारोपदेशस्य किं प्रयोजनमिति महाभाष्यदिशा सम्यग्व्याख्यायताम् ।	
२	एओङ् ऐऔच् इत्यादौ सन्ध्यक्षरेषु तपरकरणं कर्तव्यन्न वेति विषये भाष्यकृतसिद्धान्तं विविच्य एकदेशे दीर्घग्रहणम् इति वार्तिकोत्थानप्रतिपादनसहितं तत्प्रत्याख्यानविधिम्प्रतिपादयत।	
	द्वितीयान्वितिः (Unit 2)	
प्रश्न ३	**निम्नलिखितेषु कयोश्चिद् द्वयोः प्रश्नयोः व्याख्या कार्या।**	१०
१	‘हयवरट्’ सूत्रे यकारवकाराभ्यां पूर्वः परो वा रेफस्योपदेशः कर्त्तव्य इति युक्तिपुरस्सरं व्याख्यायताम्।	
२	अयोगवाहानां सोपपत्तिकं नामानि व्याख्याय तेषां कुत्रोपदेशः कर्त्तव्य इति भाष्यदृष्ट्या व्याख्येयम्।	
३	प्रत्याहारेऽनुबन्धानां ग्रहणं भवति न वेति भाष्यदिशा प्रतिपादनीयम्।	

प्रश्न ४ निम्नलिखितयोः एकस्य व्याख्या कार्या। **१०**

१ लण् सूत्रे णकारग्रहणस्य प्रयोजनमुक्त्वा अण् इण् प्रत्याहारौ परेण णकारेण पूर्वेण णकारेणेति विवेचनीयम्।

२ अक्षरशब्दस्य व्युत्पत्तिं प्रदर्श्य तदुपदेशप्रयोजनं विशदं व्याख्येयम्।

तृतीयान्वितिः (Unit 3)

प्रश्न ५ निम्नलिखितेषु द्वयोः सोदाहरणं व्याख्या कार्य। **१०**

१ संज्ञासंज्ञ्यसन्देहश्च।

२ सतो वृद्ध्यादिषु संज्ञाभावात्तदाश्रय इतरेतराश्रयत्वादप्रसिद्धिः।

३ अन्यत्र सहवचनात्समुदाये संज्ञाप्रसङ्गः।

प्रश्न ६ कस्यापि एकस्य विस्तृतं व्याख्यानं विधेयम्। **१०**

१ 'इको गुणवृद्धी' इति सूत्रे वृद्धीग्रहणं किमर्थमिति भाष्यकृन्मतेन व्याख्यायताम्।

२ पुगन्तलघूपधग्रहणमनन्त्यनियमार्थम् भाष्यदिशा सम्यग्व्याख्यायताम्।

प्रश्न ७ निम्नलिखितेषु प्रश्नेषु केषाञ्चित् दशप्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत। **१०**

१ द्वितीयाह्निके कति सूत्राणि व्याख्यातानि?

२ द्वितीयाह्निकस्य किं नाम?

३ ऋलृक् सूत्रे लकारोपदेश: किमर्थः?

४ अक्षरसमाम्नाये प्रथमस्य हकारस्योपदेशः किमर्थः?

५ के अयोगवाहाः?

६ अयोगवाहानाम् कुत्रोपदेशः?

७ अइउण् इति सूत्रे अकारविवृतोपदेशः किमर्थः?

८ कतिधा शब्दानां प्रवृत्तिः?

९ हशि प्रत्याहारे हकारपाठस्य किं फलम्?

१० तृतीयाह्निके व्याख्यातसूत्राणां नामोल्लेख: करणीय: ?

११ तृतीयाह्निके भाष्यकारेण कति सूत्राणि व्यख्यातानि?

१२ सूत्राष्टाध्यायाः प्रथमं सूत्रं किमस्ति?

१३ अक्षरसमाम्नाये कति सूत्राणि सन्ति?

१४ वृद्धिरादैच् इत्यत्र संज्ञाशब्दः कः कश्च संज्ञि-शब्द: ?

१५ ‘इकोगुणवृद्धी’ इति सूत्रे इग्ग्रहणं किमर्थम्?